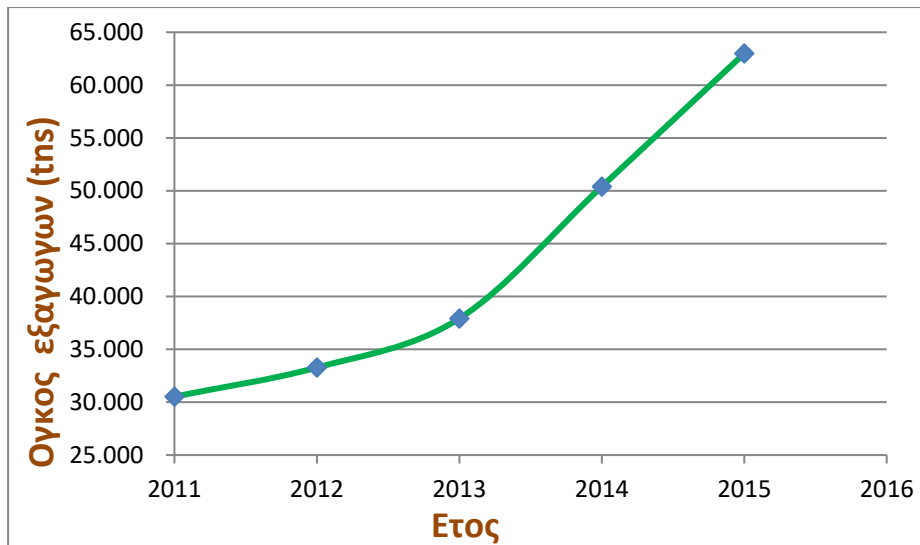

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΙΑΟΥΡΤΙ

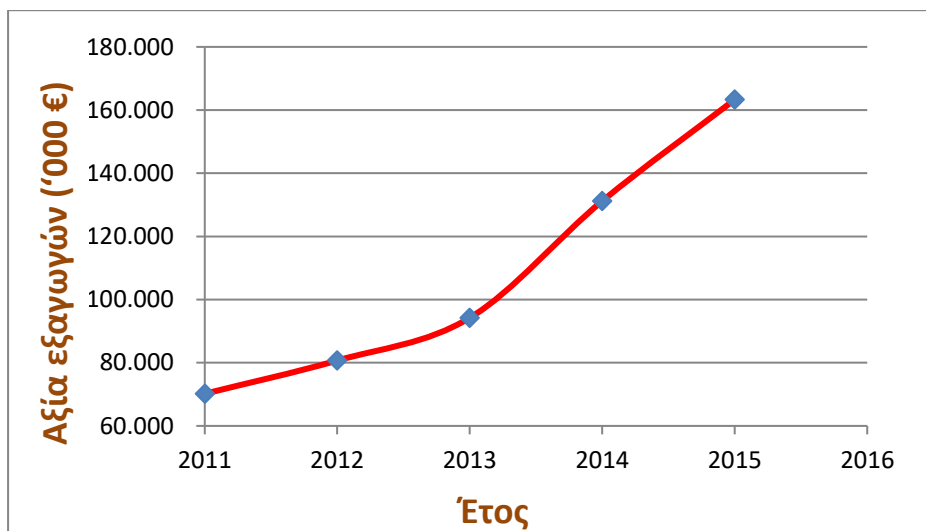
Υπάρχει σε πολλούς κύκλους και μάλιστα σε αυτούς που παίρνουν κρίσιμες αποφάσεις, η λανθασμένη εντύπωση ότι η Ελλάδα πρέπει να ασχοληθεί μόνο με το αιγοπροβειο γάλα και να ξεχάσει το αγελαδινό γιατί ποτέ δεν ήταν παραδοσιακά παραγωγός χώρα αγελαδινού γάλακτος ούτε και μπορεί να ανταγωνιστεί σήμερα τα πολύ φθινα προϊόντα αγελαδινού γάλακτος που παράγουν οι ευρωπαϊκές χώρες εξ αίτιας της κατά κανόνα φθηνότερης πρώτης ύλης τους.

Δυστυχώς η άποψη αυτή, τουλάχιστον όσον αφορά το γιαούρτι, είναι όχι μόνο λανθασμένη αλλά και ιδιαίτερα επιζήμια όταν μάλιστα γίνει οδηγός σε επιχειρηματικές η κρατικές αποφάσεις. Για να βγάλει κανείς αυτό το συμπέρασμα δεν χρειάζεται να παραγνωρίσει το γεγονός ότι έχουμε την ακριβότερη πρώτη υλη (μετά την Κύπρο και την Ιταλία) ούτε να αγνοήσει την πλήρη εμπορευματοποίηση του γιαουρτιού τα τελευταία χρόνια με μόνιμες προσφορές στην εγχώρια αγορά που δεν αφήνει σχεδόν καθόλου περιθώρια κέρδους. Δεν είναι όμως η ανταγωνιστικότητα στο κόστος που πρέπει να επιδιώξουμε αλλά κυρίως η ανταγωνιστικότητα στην προστιθέμενη αξία του γιαουρτιού. Είναι προφανές ότι με δεδομένη την κακή οικονομική κατάσταση της χώρας εδώ και αρκετά χρόνια, αναγκαζόμαστε να επιλέξουμε ένα μονόδρομο που δεν οδηγεί στην Ελληνική αγορά, αλλά έχει μια άλλη και κατεύθυνση. Το εξωτερικό!

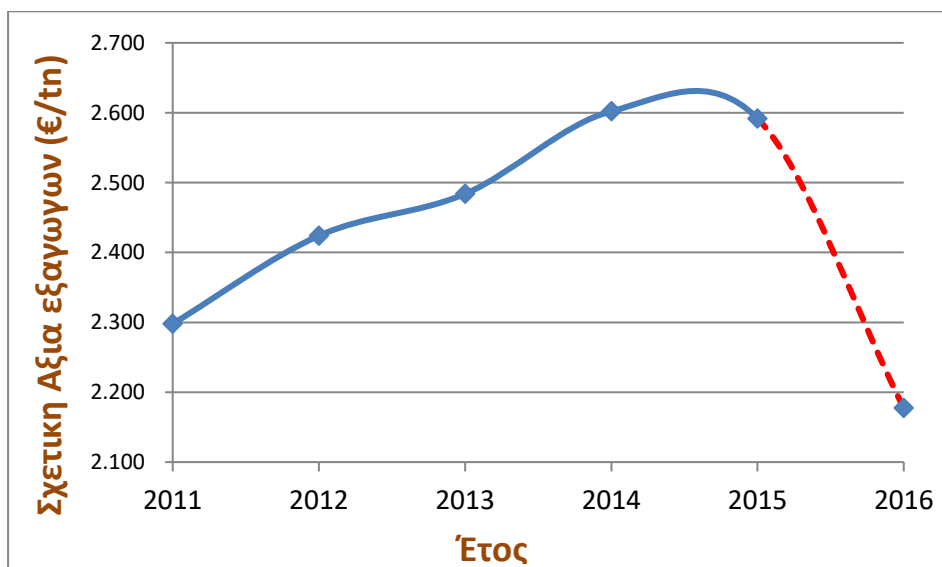
Αν δει κανείς τις εξαγωγικές μας επιδόσεις στο γιαούρτι τα τελευταία χρόνια, πιθανότατα να αναθαρρήσει και να πει ότι η παραγωγή γιαουρτιού στην Ελλάδα άρχισε να βρίσκει τον σωστό της δρόμο. Και πράγματι υπάρχει μια σταθερή αύξηση των εξαγωγών γιαουρτιού τελευταία τόσο σε όγκο όσο και αξία (Γράφημα Α & Β). Βέβαια αυτό μπορεί να έχει αποτελέσει την μόνη διέξοδο στο αδιέξοδο της εγχώριας αγοράς αλλά σημασία έχει ότι είναι προς την σωστή κατεύθυνση, την εξαγωγική. Μεγαλύτερη σημασία όμως έχει να δει κανείς τη σχετική αξία των εξαγωγών (εκφρασμένη σε €/τόνο). Και εδώ φαίνεται από το 2011 να ξεκινάει μια καλή εικόνα όπου η αξία που εισπράττει η εξαγωγική επιχείρηση γιαουρτιού για την ίδια ποσότητα γιαουρτιού, κάθε χρόνο να αυξάνεται (Γράφημα Γ). Όμως το 2015 έχει αρχίσει να παρατηρείται μια στασιμότητα στον δείκτη αυτό και αν λάβουμε υπόψη και τα στοιχεία του 1^{ου} 9μηνου του 2016 θα δούμε ότι ο δείκτης αυτός είναι ανησυχητικά πτωτικός. Έχουμε δηλαδή το φαινόμενο η αξία των γιαουρτιών που εξήχθησαν να είναι μικρότερη (για την ίδια ποσότητα) από αυτή του 2015 που όπως προαναφέρθηκε ήταν στάσιμη. Ελπίζουμε τα συνολικά στοιχεία του 2016 να δείξουν ότι έχουν κλείσει με καλλίτερο πρόσημο απ ότι έδειξε το Α' εννεάμηνο.

Γράφημα Α: Ο όγκος των εξαγωγών γιαουρτιού κατ έτος

Γράφημα Β: Η αξία των εξαγωγών γιαουρτιού κατ έτος

Γράφημα Γ: Η σχετική αξία των εξαγωγών γιαουρτιού κατ έτος

Όσον αφορά την εσωτερική αγορά εκεί δυστυχώς τα πράγματα το 2016, σε σχέση με το 2015, δεν ήταν καθόλου καλά. Είχαμε μια μείωση των πωλήσεων σε όγκο της τάξης του 8,5% ενώ σε αξία η μείωση ήταν 9,5%. Είναι προφανές ότι αυτή η αρνητική κατάσταση στην αγορά τροφοδότησε σε μεγάλο βαθμό και την αύξηση των εξαγωγών μας αλλά όχι όμως και στην τιμή του προϊόντος δεδομένου ότι αυτές έγιναν υπό το καθεστώς ενός εμπορικού αδιεξόδου της εγχώριας αγοράς εφαρμόζοντας την πρακτική της σημαντικής μείωσης των τιμών για την εξασφάλιση της διάθεσης τους.

Δυστυχώς όμως εδώ και πολλά χρόνια, όταν το Ελληνικό γιαούρτι άρχισε να γίνεται πολύ γνωστό (κυρίως στην Ευρώπη και την Αμερική) και επομένως αντικείμενο μίμησης, κανείς δεν αντέδρασε, κανείς δεν αντιτάχθηκε στην παραποίηση της ταυτότητας του (με εξαίρεση γνωστή εταιρεία που κέρδισε μια δικαστική μάχη στην Μεγ. Βρετανία η οποία όμως ήταν απλά μια μάχη σε ένα τεράστιο πεδίο πολέμου). Λες και μας κολάκευε τότε η χρήση της ελληνικότητας από τους ξένους κι ας ήταν κατάφορα μια μεγάλη παραπλάνηση του καταναλωτή και κοινή κλοπή των δικαιωμάτων μας. Και έτσι η φήμη του ελληνικού γιαουρτιού μεγάλωνε κάθε χρόνο, όχι με τους ρυθμούς που συνήθως παρουσιάζονται στις αγορές αλλά με τριψήφια στην κυριολεξία ποσοστά αύξησης φθάνοντας σήμερα ένα παγκόσμιο τζίρο των 4 δις. δολαρίων! Τι κερδίσαμε λοιπόν εμείς από αυτόν τον δυσθεώρητο τζίρο; Κερδίσαμε λιγότερο και από το 1 δεκακίς χιλιοστό του! Και δεν αναφερόμαστε για την αγορά του γιαουρτιού γενικότερα αλλά για την αγορά μόνο του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ γιαουρτιού! Δηλαδή **το ελληνικό γιαούρτι κέρδισε από την αγορά του «ελληνικού γιαουρτιού» λιγότερο από το ένα δεκακίς χιλιοστό του τζίρου του!** Δεν μπορέσαμε λοιπόν να κεφαλαιοποιήσουμε αυτή την αμύθητη αξία και φήμη του ελληνικού αυτού προϊόντος μας. Το έγκλημα αυτό έγινε δυστυχώς “με την άδεια μας” και αποτέλεσε αντικείμενο εκμετάλλευσης και υπερ-πλουτισμού όλων των υπολοίπων εκτός της Ελλάδος. Αν δεν λέγεται αυτό πλήρης αποτυχία και καταστροφή τότε τι άραγε είναι;

Η πρωτοφανής αυτή εμπορική και δικαιωματική μας απώλεια συνεχίζεται και σήμερα και δυστυχώς ελάχιστα αυτιά ιδρώνουν. Φτάσαμε λοιπόν στο σημείο να έρχεται το 2016 η Τσεχία με ένα απίστευτο θράσος και να ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) να αποδεχτεί την θεσμοθέτηση στο εθνικό της δίκαιο δυο νέων κατηγοριών γιαουρτιού, το «ελληνικό γιαούρτι» και το «ελληνικού τύπου γιαούρτι»!! Αντί λοιπόν μετά από αυτό να κηρύξουμε στην κυριολεξία τον πόλεμο κατά της Τσεχίας, στείλαμε ως χώρα, μια ευγενική και απολύτως ατεκμηρίωτη επιστολή στην ΕΕ για να πείσει την Τσεχία να μην δημιουργήσει τέτοιες κατηγορίες γιαουρτιού. Η απάντηση του Ευρωπαϊκού Επιτρόπου για την Υγεία και την Ασφάλεια Τροφίμων ήταν ότι μπορεί να υπάρξει ικανή πληροφόρηση στον καταναλωτή με το να υποχρεωθεί η Τσεχία να αναγράψει κάπου (κρυφά) την καταγωγή του γιαουρτιού ενώ ταυτόχρονα

φαρδιά πλατειά θα το ονομάζει Greek Yogurt. Δηλαδή η ΕΕ πρότεινε να θεσμοθετηθεί μια ετικέτα με δυο προελεύσεις! Ο ορισμός της απόλυτης σύγχυσης του καταναλωτή! Και όμως αυτές οι επικίνδυνες σοφιστείες που είναι αντιδιαμετρικές με βασικές επιταγές κοινοτικών κανονισμών όχι μόνο εκστομίσθηκαν αλλά σταλήκαν και γραπτώς από την ΕΕ που υποτίθεται είναι ο θεματοφύλακας της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου! Μετά από έντονες παραστάσεις του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Γαλκων Προϊόντων (ΣΕΒΓΑΠ), το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων έστειλε δεύτερη επιστολή ζητώντας από την ΕΕ να μην συμφωνήσει στο άθλιο αυτό εγχείρημα της Τσεχίας. Αντ' αυτού η Ελλάδα εισέπραξε γραπτώς την απάντηση του Επιτρόπου όπου δεν συμφωνεί με τη θέσπιση από την Τσεχία της κατηγορίας "Greek Yogurt" αλλά συμφωνεί με την δημιουργία των απολύτως παραπλανητικών και λανθασμένων κατηγοριών "Greek Type Yogurt" η "Greek Style Yogurt". Κανείς δεν του εξήγησε βεβαία (μιας και δεν ήταν σε θέση να το αντιληφθεί μόνος του) ότι δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο προϊόν (η συνταγή) που να λέγεται «ελληνικό γιαούρτι»! Το «ελληνικό γιαούρτι» είναι μια μεγάλη κατηγορία γιαουρτιών και δηλώνει απλά και ΜΟΝΟ την καταγωγή τους. Υπάρχουν πολλά διαφορετικά ελληνικά γιαούρτια (π.χ. το αγελάδος, το στραγγιστό, το παραδοσιακό, κτλ.) που παράγονται στην Ελλάδα. Έτσι το "Greek style yogurt" συνιστά, εννοιολογικά τουλάχιστον, μια ανοησία! Δεν σημαίνει δηλαδή τίποτε! Τι θα πει Greek Style Yogurt; Style ποιανού ελληνικού γιαουρτιού; Του αγελαδινού, του στραγγιστού, του παραδοσιακού; Ποιου; Τα εικαστικά τους βέβαια τέτοιων Greek style γιαουρτιών είναι γεμάτα από Παρθενώνες, κίονες, τσολιάδες και ελληνικά νησιά στοιχειοθετώντας έτσι μια απολύτως ενορχηστρωμένη παραπλάνηση των καταναλωτών και την πιο ωμη καπήλευση της εθνικής μας ταυτότητας. Η καταγωγή επομένως δεν μπορεί ποτέ να αποτελέσει αντικείμενο μίμησης, ούτε είναι στυλ η τύπος! Η απαράδεκτη θέση της ΕΕ δεν περιορίστηκε όμως μόνο σαυτό αλλά έδωσε και διορία ενός έτους(!) στην Τσεχία να διαβουλευτεί και να διαπραγματευτεί δυο τέτοια παράλογα και ενάντια στο κοινοτικό δίκαιο αιτήματα της. Και όμως η ελληνική πολιτεία κοιμάται ήσυχη μετά από αυτά τα ανήκουστα, θεωρώντας ότι τέλειωσε ο ρόλος της και έκανε το καθήκον της.

Από την άλλη οι ευρωπαίοι και ακόμη περισσότερο οι υπόλοιποι καταναλωτές του κόσμου εκτίθενται καθημερινά εδώ και πολλά χρόνια σε ένα γιαούρτι που έχει αυτοβαπτισθεί "Greek Yogurt", που να παράγεται σε οποιαδήποτε χώρα του κόσμου, από οποιαδήποτε πρώτη υλη και με οποιαδήποτε μέθοδο. Σε μια τέτοια επομένως αγορά τι πιθανότητες ανάπτυξης, διάκρισης και ανταγωνισμού έχει κάθε μας ελληνικό γιαούρτι που εξάγεται εκεί; Το χειρότερο όλων όμως δεν είναι η απώλεια της ανταγωνιστικότητας μας στα γιαούρτια μας αφού και η καταγωγή τους έχει ουσιαστικά δοθεί σε οποιονδήποτε. Είναι το γεγονός ότι οι καταναλωτές με την πολυετή έκθεση τους σε αυτή την ωμη παραποίηση της ταυτότητας των ελληνικών γιαουρτιών έχουν συνηθίσει αυτά τα μεταμφιεσμένα ως ελληνικά γιαούρτια να τα θεωρούν

κανονικά και αυθεντικά ενώ τα πραγματικά και μοναδικά ελληνικά, ως την εξαίρεση και απομίμηση.

Πολλοί (κοντόφθαλμοι) ισχυρίζονται ότι αφού το 95% των εξαγωγών μας του γιαουρτιού είναι στην Ευρώπη και στην Ευρώπη κουτσά στραβά δεν χρησιμοποιείται ο χαρακτηρισμός Greek Yogurt αλλά κυρίως το Greek Type Yogurt η το Greek Style Yogurt γιατί κάνουμε τόσο μεγάλο θέμα;

1. Δυστυχώς ο χαρακτηρισμός Greek Yogurt στην Ευρώπη όχι μόνο υπάρχει αλλά “βασιλεύει”.
2. Η επικοινωνία πια των προϊόντων στις χώρες αυτές είναι κυρίως ηλεκτρονική και εκεί η παραπλάνηση δεν είναι η εξαίρεση αλλά είναι απλώς ο κανόνας χωρίς εξαιρέσεις!! Ενδεικτικό αυτού είναι μια απλή παράθεση «ελληνικών γιαουρτιών» σε ένα τέτοιο ευρωπαϊκό site (π.χ. <http://www.europeword.com/>).
3. Η χρήση του Greek Type & Greek Style Yogurt όπως προαναφέρθηκε είναι εξ' ίσου παραπλανητική και η οποία συνοδεύεται πάντα με τα γνωστά ελληνικά εικαστικά. Γενικότερα η οικειοποίηση της καταγωγής από προϊόντα που δεν το δικαιούνται είναι ένα απαράδεκτο και άκρως επιζήμιο καθεστώς για το ελληνικό γιαούρτι.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε λοιπόν όλοι (βιομήχανοι, παραγωγοί και πολιτεία) ότι το «ελληνικό γιαούρτι» είναι το μεγαλύτερο χρυσορυχείο για την Ελλάδα και ότι πρέπει πασει θυσία να έχουμε ήδη διεκδικήσει σθεναρά τα δικαιώματά του, σε κάθε σημείο της γης. Δεν πρέπει να αφήσουμε σε κανένα το παραμικρό περιθώριο να οικειοποιείται την ταυτότητα του, διαφορετικά το μέλλον αυτού του κλάδου θα είναι δυσόωνο και αυτή η απερίγραπτη σε μέγεθος εμπορική ευκαιρία για την Ελλάδα θα χαθεί οριστικά, αν δεν έχει ήδη χαθεί!

Δρ. Χρήστος Αποστολόπουλος

Πρόεδρος ΣΕΒΓΑΠ